

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 152/2019-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. decembra 2019 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Libora Duľu a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED] [REDACTED], zastúpenej advokátkou JUDr. Ivetou Petejovou, Hlavná 20, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 131/2003 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, sťažnostná argumentácia a návrh rozhodnutia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. júna 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného

práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 131/2003 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Ústavná sťažnosť po jej doručení nebola pridelená sudcovi spravodajcovi. Plénum ústavného súdu prijalo 16. októbra 2019 Dodatok č. 1 k Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“). Podľa čl. X bodu 5 rozvrhu práce veci, ktoré neboli v období od 17. februára 2019 do 16. októbra 2019 pridelené sudcom spravodajcom, boli prerozdelené náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov medzi sudcov menovaných do funkcie 10. októbra 2019. Ústavná sťažnosť bola pridelená sudcovi spravodajcovi Ladislavovi Duditšovi a v zmysle čl. II bodu 3 rozvrhu práce bola prejednaná vo IV. senáte ústavného súdu, ktorý pracuje v zložení Miroslav Duriš (predseda senátu), Libor Duľa a Ladislav Duditš (členovia senátu).

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka doručila okresnému súdu 29. apríla 2003 žalobu pôvodne vedenú pod sp. zn. 4 C 131/2003 a 14. augusta 2003 žalobu pôvodne vedenú pod sp. zn. 4 C 157/2003. Okresný súd na pojednávaní konanom 24. októbra 2006 uznesením rozhodol o spojení označených vecí na spoločné konanie, ktoré sa na okresnom súde vedie pod sp. zn. 4 C 131/2003. Predmetom napadnutého konania je sťažovateľkou uplatnený nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľnosti bez právneho dôvodu proti spoločnosti BARDEJOVSKÉ KÚPELE a. s. (ďalej len „žalovaný“).

4. Sťažovateľka považuje napadnuté konanie „za *neefektívne, nehospodárne a poznačené zbytočnými prietahmi*“. Podľa sťažovateľky napadnuté konanie, ktoré nie je dosiaľ právoplatne skončené, prebieha 16 rokov, čo je doba „*absolútne neprimeraná a neospravedliteľná*“. Podľa tvrdenia sťažovateľky extrémna dĺžka napadnutého konania bola spôsobená postupom okresného súdu, ktorý spočíval „*vo vykonávaní neproduktívnych*

a zjavne irelevantných úkonov“. O uvedenom svedčí aj to, že v napadnutom konaní, ktoré nie je právne ani skutkovo zložité, došlo dvakrát k zrušeniu meritórneho rozhodnutia odvolacím súdom a k vráteniu veci na nové konanie. Okresný súd spôsobil zbytočné prietahy aj nesprávnymi rozhodnutiami, ktorými sa upravovalo vedenie konania.

5. Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti rozhodol o nej týmto nálezom:

„Základné právo Sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo Sťažovateľa na prejednanie veci v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn.: 4C 131/2003 porušené bolo.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Okresnému súdu Bardejov aby v konaní vedenom pod sp. zn.: 4C 131/2003 konal bez zbytočných prietahov.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie 10000 EUR (slovom : desaťtisíceur), ktoré je Okresný súd Bardejov povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva Sťažovateľovi úhradu trov konania...“

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

8. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,

d) ktorý je neprípustný,

e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,

f) ktorý je podaný oneskorene,

g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

10. Predmetom ústavnej sťažnosti je sťažovateľkou namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

11. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

12. Ako možno z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyvodit', zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedeného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už označený súd meritórne rozhodol pred podaním ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu označeného práva nečinnosťou tohto orgánu nemôže dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

13. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 116/02, IV. ÚS 637/2013). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

14. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je totiž to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

15. Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že okresný súd v napadnutom konaní rozhodol 17. januára 2019 meritórnym rozsudkom, ktorým zaviazal žalovaného zaplatiť sťažovateľke sumu 3 655,16 € s príslušenstvom a žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. Rozsudok okresného súdu v časti, v ktorej bolo žalobe vyhovené, nadobudol právoplatnosť 19. februára 2019. Proti výroku rozsudku okresného súdu, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá, sťažovateľka podala odvolanie. O odvolaní sťažovateľky rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 15 Co 35/2019 z 28. mája 2019, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu ako vecne správny. Potvrdzujúci rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 29. júna 2019. Ústavná sťažnosť namietajúca postup okresného súdu v napadnutom konaní bola ústavnému súdu osobne doručená 10. júna 2019, teda po tom, čo okresný súd, ako aj odvolací krajský súd vo veci sťažovateľky meritórne rozhodli.

16. Z uvedeného je zrejmé, že okresný súd v čase podania ústavnej sťažnosti už nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh napadnutého konania, prípadne priet'ahy v ňom (IV. ÚS 214/03, II. ÚS 1/05).

17. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a pretože sťažovateľka sa v predmetnej veci domáhala ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v čase, keď v označenom konaní pred okresným súdom namietané porušenie označených práv už netrvalo, a teda bola odstránená jej právna neistota, pripadalo do úvahy odmietnutie ústavnej sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2019

Miroslav Duriš
predseda senátu